Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı**	AZLL320, Azərbaycan dilində əməli yazı, 3 kredit, 6 AKTS.	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavriat	
	Tədris semestri	2025/2026-cı tədris ilinin yaz semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	PHD Əsmər Kərimova	
	E-mail:	esmer.kerimova.88@bk.ru	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	406	
	Konsultasiya vaxtı	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda	
Prerekvizitlər	Əməli yazı (başlanğıc)		
Tədris dili	Azərbaycan dili		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	*Dərsliklər:* 1. Buludxan Xəlilov, Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya, 2021, 467s 2. Nadir Məmmədli, Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya, 2021, 517 s. 3. Könül Dənziyeva. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərslik. Bakı, Elm və təhsil, 2025 *Əlavə ədəbiyyatlar:* 1. Ş.M.Ağakişiyeva. Ədəbi dil normaları və üslubları.2008, 136 s. 2. Cəfərov Vəliyulla. Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya. Dərs vəsaiti. Bakı, 2021. *İnternet resusları:* 1. www.scrib.com// plagiat və antiplagiat; biblioqrafiya qaydaları 2. www.vosviewer.com //mətnin intensivlik xəritəsinin qurulması 3. www.mendeley.com // mətnə istinad 4. www.aak.gov.az // akademik yazı qaydaları v ölkə üzrə qəbul edilən nəşrlər.		
Tədris metodları	Video tapşırıq, yarış, ekuskursiya, təlim, görüş	+	
	Qruplarla iş	+	
	Sual-cavab	+	
	Obrazlı oyunlar	+	
	Kartlarla iş	+	
Qiymətləndirmə	**Komponentləri**	**Tarix/son müddət**	**Faiz(%)**
	Davamiyyət		5
	Aktivlik		5
	Quiz 1		5
	Quiz 2		5
	Aralıq imtahanı	8-ci həftə	**30**

	Layihə (video tapşırıq, görüş, təcrübə)		10
	Final imtahanı		**40**
	Yekun		**100**
Kursun təsviri	Fənnin tədrisi prosesində dil və dilin funksiyaları barədə məlumat verilir. Dil və nitqin oxşar və fərqli cəhətləri öyrənilir. Bununla yanaşı yazı və növləri də öyrədilir. Qloballaşan dünyanın bir parçası olan Azərbaycanın müxtəlif sahələr üzrə inkişafı dilin də zənginləşməsi və müəyyən yaruslarda dəyişiklər edilməsi ilə nəticələnmişdir. Azərbaycan dilinin üslubları və rəsmi-işgüzar sənədləşmə prinsipləri və növləri bu fəndə tədris edilir. Ayrı-ayrılıqda əməli yazı nümunələri tələbələrə mənimsədilir.		
Kursun məqsədləri	Fənnin hədəfləri "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı"ndan irəli gələn tələblərə uyğun olaraq tələbələrə Azərbaycan dilində əməli yazı nümunələri üzrə materialların aşılanması və mövcud istiqaqmət üzrə tələbələrə bilik və bacarıqların formalaşdırılması fənnin hədəflərini təşkil edir. Müvafiq hədəf müqabilində Azərbaycan dilində artıq standart forma hesab edilən ərizə, arayış, tərcümeyi -hal, akt, protokol, CV, məktublar, vəkalətnamə, izahat, bildiriş, xasiyyətnamə və s. kimi əməli yazı nümunələrin tələbələr tərəfindən müstəqil şəkildə tərtib etməsini təmin etməkdir.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursu tamamlayan tələbələr: • Əməli yazı növlərini bir-birindən fərqləndirə biləcəklər. Eyni zamanda onları iş və həyat fəaliyyətində tətbiq edə biləcəklər. • Ədəbi dil normaları və üslubları öyrəndikdən sonra sərbəst nümunələr hazırlaya biləcəklər. • Yazıda punktuasiya qaydalarına əməl edə biləcəklər. • Sənəd dili ilə tanış ola biləcək və onları hazırlaya biləcəklər. Sahələr üzrə tətbiq edəcək. • Akademik yazı növləri öyrənəcəklər. • Bununla yanaşı, yazıya verilən tələblər barədə informasiyalar əldə edərək tətbiq etmək bacarıqlarına yiyələnəcəklər. • İndeksli jurnallara qeydiyyat və məqalə çapı ilə bağlı təcrübələr əldə edəcəklər. • Plagiat və antiplagiat proqramları ilə yaxından tanış olaraq praktik işləyəcəklər. Məqalənin xəritəsini qurmaq və beynəlxalq nüfuzlu jurnallarla əlaqə yaratmaq vərdişləri qazanacaqlar. • Elektron işgüzar rabitə qurmaq və layihə hazırlamağın nəzəri-praktik əhəmiyyətini müəyyənləşdirəcək. • Sənədləri tərtib edərkən vasitələrdən istifadə edə biləcək.		

Quiz 1. test tapşırıqları qapalı və açıq tipli suallar əsasında qurulacaq. Birinci quiz aralıq imtahanına qədər, digəri isə aralıq imtahanından sonra keçiriləcək. Hər biri **5 balla** qiymətləndiriləcək.

Quiz 2. Situasiya tipli məsələnin həllində öyrənilən əməli yazının tətbiqi. İş 5 meyarla qiymətləndirləcək və yekun **bal 5 -dir**.

Layihə (video tapşırıq, görüş, təcrübə) Keçirilən mövzuların əsasında, tələbələrlə yaradıcı layihə tərtib etmək nəzərdə tutulur. Layihə əsaslıdır. Burada komanda işi formasında tərtib edilir. Praktik və nəticəyönümlü mövzular işlənir. Qlobal xarakter daşıyan və sosial statuslu fəaliyyət planlaşdırılır. Mövzuların və metodların müxtəlifdir. Qrupun hazırlıq səviyyəsinə uyğun olaraq növlər tətbiq edilə bilər. ***10 balla*** qiymətləndirilir.

Məqsəd:

Tələbələrin **kollektiv fəaliyyət**, **layihə planlaşdırma və idarəetmə**, **yaradıcı təqdimat** və **kommunikasiya bacarıqlarını** inkişaf etdirmək.

Tapşırığın tələbləri:

- **Qrup işi zamanı əməkdaşlıq** əlaqələrini düzgün qurmaq
- Mövzunu komandada **iş bölgüsü** əsasında işləmək
- Yazılı və şifahi **nitq mədəniyyətinə** riayət etmək
- **Tənqidi yanaşma** və **yaradıcılıq qabiliyyətini** nümayiş etdirmək

Davamiyyət və aktivlik: Bal verilən zaman tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzrsüz buraxılan hər dərs üçün 0,5 bal çıxılacaq.

İmtahan haqqında:

Aralıq imtahanı – 30 bal (imtahanda tələbələrin biliyi həm nəzəri suallar, həm test, həm də keçilən mövzulara aid tapşırıq və çalışmalarla yoxlanılacaq)

Final imtahanı – 40 bal (imtahanda tələbələrin biliyi həm nəzəri suallar, həm test, həm də keçilən mövzulara aid tapşırıq və çalışmalarla yoxlanılanaq)

İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyat və internet resurslarına müraciət etmək vacibdir.

İstifadə ediləcək elmi vəsaitlərin bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir.

Cədvəl

№	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik və tapşırıqlar
1		Yazılı işgüzar kommunikasiya. Məqsədi, üstün və zəif tərəfləri. Sənəd anlayışı. Sənədlərin tərtib edilməsində qoyulan normalar.	B.Xəlilov. səh.162 Tapşırıq: sorğu-sual B.Xəlilov. səh.163-164 Tapşırıq: komanda işi
2		Sənədin tərtib etikası.	B.Xəlilov. səh.166 Tapşırıq: rollu oyun.
3		Sənədlərin növləri və tipologiyası	B.Xəlilov. səh.176 Tapşırıq: Kiçik həcmli araşdırma aparmaq. Fərqli dövlətlərlə mövzunun müqayisini aparmaq.

4		Elektron işgüzar rabitə. Poçt yazışmaları.	B.Xəlilov. səh.218 Tapşırıq: situasiya qurmaq və müxtəlif brauzerlərdən yazı nümunələri tərtib etmək.
5		E-poçt quruluşu. Elektron poçt nümunəsi	B.Xəlilov. səh.220 Tapşırıq: situasiya qurmaq
6		Elektron rabitə. Elektron dizayn	B.Xəlilov. səh.221 Tapşırıq: situasiya qurmaq və müxtəlif brauzerlərdən yazı nümunələri tərtib etmək
7		Elektron imza. E-poçt ölçüsü	B.Xəlilov. səh.224 Tapşırıq: video tapşırıq
8		**Aralıq imtahanı**	
9		Layihə hazırlığı. Layihə anlayışı Layihənin tərtib prinsipləri	B.Xəlilov. səh.145 Tapşırıq: Sərbəst iş
10		Təqdimat. Təqdimat nitqinin hazırlanma mərhələləri. Təqdimatın planlaşdırılması.	B.Xəlilov. səh.148 Tapşırıq: Müxtəlif qlobal aktual problemlərə dair təqdimat hazırlanması
11		Təqdimata diqqəti artırmaq üçün istifadə olunan üsullar Vizual və şifahi təqdimat üsulları	B.Xəlilov. səh.149 Tapşırıq: Dünya dillərində və Azərbaycanda tətbiq edilən proqramların işlənmə tezliyi. Şifahi təqdimatın fərqli cəhətləri
12		Kommunikasiya anlayışı və şifahi akademik kommunikasiya Şifahi akademik kommunikasiya Şifahi akademik janrlar Akademik çıxış bacarıqları	B.Xəlilov. səh.205 Kitabxanada iş
13		Yazılı akademik kommunikasiya və akademik yazının strukturu Yazılı akademik kommunikasiya anlayışı Akademik yazının xüsusiyyətləri Akademik mətnin strukturu Mətnin tərtib qaydaları	B.Xəlilov. səh.207-209 Mətnlər tərtib etmək. Mövcud əsərin sonluğunu dəyişmək.
14		Akademik yazının növləri. Akademik Yazının Quruluşu və Planlaşdırılması	B.Xəlilov. səh.394 Praktik iş
15		Abstrakt və Xülasənin yazı qaydaları	B.Xəlilov. səh.398 Fərqli mövzulara dair nümunələr tərib etmək
16		Akademik Yazının Əsas hissələri Giriş və tezis cümlələrinin tərtib qaydaları	B.Xəlilov. səh.400 Nümunələr üzərində iş. Doöru tərtib edilməyən nümunələrin redaktəsi B.Xəlilov. səh.402

			Praktik iş
17		Nəticənin ənənəvi “elementləri” Arqumentin yazıda göstərilmə qaydası	B.Xəlilov. səh.412 Fərqli elm sahələrinə aid akademik işlərin nəticə hissəsi ilə tanış olmaq
18		İstinad etmə və sitat gətirmə Mendeley proqramının tətbiqi.	B.Xəlilov. səh.413 Google Research -dəki məqalələrin istinad formaları ilə tanış olmaq Word proqramına əlavə etmək
19		Akademik yazı janrları (dissertasiya, monoqrafiya, diplom işi, kurs işi, referat, avtoreferat, elmi məqalə və s.)	B.Xəlilov. səh.442 Əyani tanışlıq
20		Elmi məqalənin strukturu	Məqalənin mövzusu və planını qurmaq
21		Essenin xüsusiyyətləri və növləri	Fərqli mövzularda essenin üç növünə aid nümunə yazmaq
22		Akademik dürüstlük: istinad, biblioqrafiya və plagiat. Biblioqrafik siyahının tərtibi	www.scribd.com Praktik iş.
23		AAK -ın saytı və sahələr üzrə mövcud qaydalar. SCOPS və Veb of Science haqda məlumatlar.	www.aak.gov.az Praktik iş.
24		Məqalənin intensivliyi. VOS WIER proqramı	https://www.vosviewer.com/
25		Plagiat anlayışı və növləri Akademik dürüstlük prinsipləri	www.scribd.com Praktik iş.
26		Antiplagiat proqramları	www.scribd.com Praktik iş.
		Final imtahanı	